

Vilkas ilmastovuosi – Ilmastovanhemmat ry:n toimintakertomus 2015

Vuosi 2015 oli tärkeä ilmastotoiminnalle ja ilmastonmuutoksen hillitsemiselle, niin Suomessa kuin maailmallakin. Ilmastovanhemmat ry oli vuoden 2015 aikana mukana monenlaisessa ilmastovaikuttamisessa ja -toiminnassa sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden ilmastojärjestöjen kanssa.

Kevään kiireitä

Maailmanlaajuinen kansalaisten ilmastoliike järjesti vuoden 2015 aikana kansainvälisiä toimintapäiviä, joihin me ilmastovanhemmat osallistuimme yhdessä muiden järjestöjen kanssa. Vaikuttamisvuosi lähti käyntiin heti tammikuun 13. päivä, jolloin järjestimme Rahat pois fossiilisista -tempauksen yhdessä 350 Suomi -kansalaisliikkeen kanssa. Helsingissä vierailimme pankeissa, lauloimme kadulla lastenlauluja ja jaoimme hiilikupla-ilmapalloja. Tampereen ilmastovanhemmat ja Hiilivapaa Tampere antoivat Tampereella hiileen liittyviä sijoitusneuvoja (“ei kannata”).

Helmikuussa ratkaistiin Ilmastovanhempien ja Luonto-Liiton nuorille järjestämä ilmastoaiheinen kirjoituskilpailu. Tuomareina toimivat teatterintekijä ja kirjailija Laura Gustafsson, sarjakuvataiteilija Kaisa Leka ja ilmastotutkija sekä lastenkirjailija Mikko Lensu. Voittajakirjoitukset julkaistiin Nuorten Luonto -lehdessä ja Ilmastovanhempien verkkosivuilla.

Keväällä 2015 Suomi sai ilmastolakinsa, jonka puolesta Polttava kysymys -kansalaiskampanja oli ponnistellut jo pitkään. Myös Ilmastovanhemmat ry oli mukana Polttava kysymys -koalitiossa ja ilmastovanhempia osallistui vaikuttamistyöhön mm. mielenosoituksissa ilmastolain puolesta. Lisäksi ilmastovanhemmat olivat mukana ympäristöministeriön järjestämässä kuulemistilaisuuksissa, joissa toimme esiin omia näkökulmiamme lain sisältöön liittyen ja muistutimme lain säätämisen yleisestä merkityksestä tuleville sukupolville. Ilmastolaki hyväksyttiin eduskunnassa 6.3. 2015.

Verkostoiduimme suomalaisten lapsitoimijoiden kanssa. Yhdessä Lastensuojelun Keskusliiton, Itsenäisyyden juhlavuoden lastenrahaston säätiön ITLAN, Pelastakaa Lapset ry:n, Plan Suomen, Suomen UNICEF ry:n ja Perhehoitokumppanit Suomessa Oy:n kanssa julkistimme huhtikuussa vetoituksen, jossa vaadimme poliitikkoja investoimaan lapsiin varmistamalla kestävämmän ilmastopolitiikan.

Ilmasto esillä eduskuntavaalien alla

Ilmassa oli suuren – tai ainakin pienen – urheilujuhlan tuntua, kun Ilmastovanhemmat ry järjesti Senaatintorilla Jarruttamisen SM-kisat. Tapahtuman viestinä oli luonnollisesti se, että ilmastonmuutoksen hillinnässä ei saa jarrutella, vaan hillintätoimia tulisi pikemminkin vauhdittaa. Aiheesta tehtyä videota jaettiin ahkerasti sosiaalisessa mediassa.

Ilmastoaiheiden huono näkyvyys eduskuntavaaliväittelyissä antoi aiheen lanseerata Ilmastovanhempien oman Vaihda puhtaisiin -tunnustuksen. Ensimmäinen “kakkavaippa”

myönnettiin Ylelle suuresta eduskuntavaalikeskustelusta 16.4. Vaaliväittely kesti kolme tuntia, eikä puolueiden puheenjohtajilta kysytty kertaakaan ilmastosta tai energiapolitiikasta. Tunnustusta koskevan päivityksen näki Facebookissa lähes 25 000 suomalaista, ja siitä tuli Ilmastovanhempien suosituin postaus koskaan.

Heti eduskuntavaalien tuloksen ratkettua Ilmastovanhemmat ry lähetti avoimen kirjeen pääministeri Juha Sipilälle. Kehotimme häntä nostamaan ilmastomuutoksen torjunnan yhdeksi tulevan hallituksen tavoitteista.

“Meidän murtajamme pois Arktikselta”

Hallitusneuvottelut alkoivat 8.5. ja Ilmastovanhemmat ry oli heti aamusta paikalla Smolnan edustalla, yhteistyössä 350 Suomen, Saamelaisnuorten sekä Greenpeacen kanssa. Muistutimme hallitusneuvottelijoita siitä, että Suomen murtajien ei tulisi osallistua arktisen öljynporauksen tukemiseen. Vapaaehtoistemme voimalla jatkoimme aamupäivystyksiä koko hallitusneuvottelujen ajan.

Arktiseen öljynporaukseen liittyvä kampanjointimme jatkui keväällä ja kesällä. Samalla hyväksi havaitulla järjestöporukalla marssimme 3.7. Arctia Shippingin pääkonttorin eteen kertomaan valtio-omisteiselle yhtiölle, ettei Suomen valtion murtajien tulisi osallistua arktisen öljynporauksen tukitoimiin. Lähetimme myös ilmastovanhempien omia terveisiä Arctia Shippingille, kesäisten plakaattikuvien kera.

Maaailmanlaajuinen arktisen öljynporauksen vastainen kampanjointi saavutti suuren osavoiton, kun alkusyksystä öljy-yhtiö Shell ilmoitti vetäytyvänsä öljynporauksesta Alaskan vesillä.

Helsinki hiilivapaaksi

Helsingin kaukolämmön tuotanto ja Helen Oy:n kehittämissuunnitelma oli Ilmastovanhempien suuren mielenkiinnon kohteena koko vuoden 2015. Viestimme kaupunkimme päättäjille monin tavoin, että me helsinkiläiset ilmastokriisistä huolestuneet veronmaksajat emme tahdo kaupungin investoivan kivihiilen polttamiseen.

Huhtikuussa lähetimme kirjeen kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, allekirjoittajana n. 400 helsinkiläistä. Toukokuun 30. päivä oli jälleen kansainvälinen ilmastotoimintapäivä ja Ilmastovanhemmatkin osallistui siihen mm. “Vapauta Helsinki hiilestä” -teemalla. Otimme Greenpeacen, Maan ystävien ja 350 Suomen aktiivien sekä monien muiden helsinkiläisten kanssa yhteispotretin Hanasaaren hiilivoimalan edustalla. Kuvassa kylttimme muodostavat tekstin: “Hiilivapaa Helsinki – uusiutuvat nyt!” Hiili palaa myös monissa muissa Suomen kaukolämpövoimaloissa: Tampereen ilmastovanhemmat lähettivät omat terveisensä Naistenlahden voimalan edustalta.

Marraskuun lopulla 2015 juuri ennen Helenin kehittämissuunnitelmapäätöstä kannustimme Helsingin kaupunginvaltuutettuja kestäväään päätöksentekoon henkilökohtaisella postikortti-tervehdyksellä. Kuvan korttiin piirsi 8-vuotias helsinkiläinen Taika Granroth.

Päätös Hanasaaren hiilivoimalan sulkemisesta tehtiin Helsingin kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.12.2015. Ennen kokousta olimme paikalla muistuttamassa päätöksen tärkeydestä, yhteisessä mielenilmauksessa Hiilivapaa Helsinki -kampanjan kanssa.

Työpajoja ja osallistavia tapahtumia

Huhtikuun lopulla 26.4. järjestimme Suomen Sosiaalifoorumissa Helsingissä työpajan nimellä Lapset, nuoret ja ilmastonmuutos. Yhteistyökumppanimme työpajan järjestämisessä oli Suomen ympäristökasvatuksen seura (SYKSE). Työpajassa keskustelimme ilmastonmuutoksesta, ekososiaalisesta sivityksestä sekä sukupolvitietoisuuden huomioimisesta politiikassa ja kansalaistoiminnassa.

Toukokuussa 2015 osallistuimme toukokuuisille Maailma kylässä -festivaaleille Helsingissä. Ilmastovanhempien telttä nähtiin myös Tampereen Mahdollisuuksien torilla, jossa Harriet Rabb Tampereen paikallisryhmästä käytti yhdistyksen puheenvuoron torilavalla. Niin Helsingissä kuin Tampereellakin kojullamme askarreltiin lasten käsiä "Hei päättäjä, pelasta meidän ilmasto!" -tauluun havainnollistamaan terveisiämme päättäjille.

Heinäkuussa osallistuimme Porin SuomiAreenaan, jossa esittelimme toimintaamme ja lobbasimme päättäjiä vahvan ilmastopolitiikan puolesta.

Vetoomuksia, lausuntoja ja tapaamisia päättäjien kanssa

Syyskuun 24. päivä Ilmastovanhemmat sekä joukko muita järjestöjä ja yhteisöjä luovuttivat ympäristöministeri Kimmo Tiilikaiselle yhteisen ilmastojulistuksen. Allekirjoittajat vaativat Suomelta toimia vahvan globaalin ilmastopoliittisen aikaansaamiseksi Pariisissa. Mukana oli laaja edustus eri kansalaisyhteiskunnan osa-alueilta: useiden ympäristö- ja ilmastojärjestöjen lisäksi julistuksen allekirjoittivat mm. Akava, SAK, Lääkärien sosiaalinen vastuu, Saamelaiskäräjät sekä arkkipiispa Kari Mäkinen.

Osallistuimme Suomen ilmastopaneelin järjestämään ilmastokasvatuksen seminaariin keväällä 2015. Seminaarin myötä perustettiin ilmastokasvatuksen tutkijaryhmä, jonka tapaamisiin ilmastovanhempien jäsenet ovat osallistuneet. Tapaamisten avulla edistetään ilmastokasvatusalan ihmisten verkostoitumista sekä lisätään ilmastokasvatuksen yhteiskunnallista näkyvyyttä. Ilmastovanhemmat kommentoivat ilmastokasvatuksen kehittämissuosituksia Suomen ilmastopaneelin Ilmastokasvatus osaamisen ja vastuullisen kansalaisuuden perustana -raportissa (raportti 1/2015).

5.11.2015 Ilmastovanhemmat aloittivat yhdessä Kepan ja Planin kanssa Pariisin ilmastokokouksen tiimoilta Askel eteenpäin -kampanjan. Kampanjan tarkoitus oli saada huomiota tärkeälle ilmastokokoukselle, ja siihen kuului myös vahvaa ilmastopoliittista vaatimusta vetoamus. Kampanja toimi pääasiassa sosiaalisten medioiden, kuten Instagramin ja Twitterin kautta, ja siihen kuului #askeleteen-jalkakuvien ottaminen. Vaikka kampanja oli lyhytkestoinen, keräsi se yhteensä 275 jalkakuvaa ja 215 allekirjoitusta vetoamukseen.

9.10.2015 Ilmastovanhempien puheenjohtaja Tapio Pesola tapasi maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen (kesk). Hän pyysi ministeriltä selkeää viestiä siitä, ettei Helsingin tulisi enää vuonna 2015 investoida hiileen – kirjattiinhan

hallitusohjelmaankin, että hiilestä luovutaan 2020-luvulla. Tapio ja ministeri puhuivat myös Suomen roolista kansainvälisissä neuvotteluissa ja EU:ssa. Tapio toi esiin Ilmastovanhempien pettymyksen siihen, että Suomi ei ole viime vuosina toiminut kovin kunnianhimoisesti ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

Yksi tärkeä viestimme ministerille oli, että päästövähennykset eivät ole Suomelle vain kuluerä. Kestävä talous on mahdollisuus niin kansalaisille kuin teollisuudellekin. Silti on tärkeää muistaa, että ilmastomuutoksen hillitseminen on ainoa oikea vaihtoehto ennen kaikkea lastemme kannalta. Päästöjä pitää pyrkiä vähentämään suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti, mutta on myös asioita, joita ei moraalisesti voi perustella, vaikka ne olisivat lyhyellä aikavälillä kannattavia.

Vuosi huipentui Pariisissa

25.-27.9. nykyiset ja tulevat ilmastoaktiivit kokoontuivat Aalto-yliopistolle Power Shift -ilmastotapahtumaan, jossa me Ilmastovanhemmatkin olimme mukana yhtenä järjestäjänä. Samana viikonloppuna järjestettiin Helsingin Teurastamolla Paint4Climate-tapahtuma, jossa osanottajat värittivät kolmen taiteilijan suuria ilmastoaiheisia kuvituskuvia. Teokset ripustettiin tapahtuman jälkeen esille Helsingin keskustaan. Ilmastovanhemmat oli mukana järjestämässä tapahtumaa yhdessä Greenpeacen ja useiden muiden järjestöjen kanssa.

29.11. marssittiin ympäri maailman People's Climate March -tapahtumissa. Suomessa marsseja järjestettiin Helsingissä, Tampereella, Oulussa, Vaasassa, Jyväskylässä ja Maarianhaminassa. Helsingin ilmastomarssilla Ilmastovanhemmat ry:n puheenvuoron piti Anni Granroth. Yksittäisiä ilmastovanhempia marssi myös ulkomailla, ainakin Tukholmassa sekä Bosnian Mostarissa.

Pariisia kohti suunnattiin myös Helsingin seurakuntayhtymän organisoimassa kampanjassa Pyhiinvaellus Pariisiin, jossa Ilmastovanhemmat oli mukana yhtenä yhteistyökumppanina. Kampanjassa järjestettiin useita ilmastopyhiinvaelluksia ympäri Suomen ja kerättiin kilometrejä kohti Pariisia.

Ilmastovanhemmat ry oli mukana ideoimassa ja toteuttamassa vuonna 2015 lanseerattua ilmastovanhempien ja -isovanhempien yhdistysten maailmanlaajuista verkostoa. Our Kids' Climate -verkostossa on nyt mukana vanhempien yhdistyksiä mm. Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Sveitsistä, Yhdysvalloista ja Kanadasta. Ennen Pariisin ilmastokokousta verkosto lanseerasi vanhempien yhteisen kansainvälisen ilmastovetoomuksen. Pariisissa verkoston edustajat pääsivät luovuttamaan vetoomuksen suoraan YK:n pääsihteerille Ban Ki-moonille.

Pariisin ilmastokokousta edeltävänä sunnuntaina Ilmastovanhemmat oli mukana Pariisissa, kun Our Kids' Climate -verkoston vanhemmat ja isovanhemmat liittivät kätensä yhteen lastemme ilmaston puolesta. Paria viikkoa aiemmin tehdyt terrori-iskut vaikuttivat vielä kokousjärjestelyihin ja suunnitellun ympäristöliikkeen yhteisen suurmarssin sijaan järjestettiin joukko pienempiä tempauksia. Ilmastovanhemmat olivat muun verkoston kanssa mukana pitkässä ihmisketjussa. Lisäksi askartelimme yhdessä suuria pahvisia lasten kuvia muistuttaaksemme ihmisiä heistä, jotka eivät vielä voi osoittaa mieltään ja puolustaa itseään.